

DAAN DE LEEUW WERKT VOLLEDIG MET DE HAND

STOELEN UIT VERS HOUT

MEUBELMAKER DAAN DE LEEUW WERKT IN ZIJN EIGEN BOS ZOALS
BRITSE HOUTBEWERKERS HET EEN EEUW GELEDEN DEDEN.
ZONDER MECHANISCH GEREEDSCHAP VERWERKT HIJ ONGEDROOGD,
'GROEN' HOUT TOT STOELN. "OP DEZE MANIER BELEEF IK
INTENS HET HELE PROCES VAN MEUBELS MAKEN,
VAN DE KAP VAN HET HOUT TOT HET EINDPRODUCT."

TEKST: ANGELA GROENBOS. FOTOGRAFIE: LODE GREVEN

Net als de meeste moderne meubelmakers werkte ik vroeger alleen met gedroogd hout. Planken die ik kocht bij de houthandelaar en die daar minstens twee jaar waren gedroogd. Want als meubelmaker moet je zeker weten dat het hout niet meer werkt. Pas dan kun je het vlakken, zagen, schaven en schuren tot het een perfect meubel is. Een meubelmaker gruwelt van werken met groenhout: hout dat net is gehakt en nog niet gedroogd. Want als het hout alsnog droogt, gaan deurtjes kromtrekken, zijn de aansluitingen niet langer strak en trekken er diepe scheuren in het hout. Van de meubels die met zoveel zorg zijn gemaakt, blijft dan weinig meer over. En toch is het werken met groenhout mijn passie.”

BRITSE STOELENMAKERS

“Als traditioneel meubelmaker en antiek-restaurateur ben ik bijna twintig jaar geleden naar Wales vertrokken. Daar leerde ik het ‘green woodwork’ kennen, het werken met vers gekapt groenhout. In het begin van de twintigste eeuw gingen Britse stoelenmakers het bos in om hun stoelen te maken. Op die manier hoefden ze de zware boomstammen niet te transporteren en hadden ze dus geen paarden of trekkers nodig. Deze ‘bodgers’ zetten hun tentje op in het bos en maakten ter plekke een kleine werkplaats. Hier draaiden ze van vers hout poten en stijlen. Deze stoelonderdelen konden ze vervolgens wel makkelijk vervoeren om er een complete stoel van te maken voor de verkoop. De bodgers

zijn in de jaren zestig verdwenen, maar het vak is in Groot-Brittannië nog wel bekend. Ik kon het daardoor leren en ben verliefd geworden op dit mooie ambacht.”

VERBONDEN MET HOUT

“Ik vind het een enorm voorrecht om met groenhout te kunnen werken. Groenhout is heel zacht. Gedroogd hout wordt taai en is moeilijk te verwerken, groenhout is bijna te snijden als boter. Daardoor kun je het gebruiken zonder de hulp van moderne, mechanisch aangedreven machines; met een zaag, bijl, trekmes, boor en een beitel kom je al een heel eind. Maar het aller mooiste aan het werken met groenhout is dat je je veel meer verbonden

ONDER: Een ‘Welsh stick chair’, een stoel die uit groenhout volledig met de hand is gemaakt, zonder elektrisch gereedschap.

LINKS: Met een bijl splijt Daan een stam om het hout tot stoelpoten te kunnen verwerken.

MIDDEN: Daan: “Doordat het verse hout zo zacht is, splijt een stam zonder veel moeite.”

RECHTS: Met een ‘side axe’ maakt Daan de paal al grof rond.

voelt met het hout. Het voelt veel krachtiger dan een plank kopen bij de Gamma. Je kapt het hout zelf, weet welke boom je kiest, weet hoe het aanvoelt, hoe het werkt. Als je planken koopt mis je een deel van het proces. Groenhout beleef je echt en je krijgt veel meer inzicht in het materiaal. En het mooie is dat je lokaal werkt. Je gebruikt wat er hier voorhanden is en werkt niet met hout uit tropische bossen. Dat duurzame past ook mooi bij mij.”

LINKS: De paal wordt vastgeklemd op een ‘shavinghorse’. Met een trekmes wordt de paal verder rond gemaakt.

RECHTS: Op een draaibank die Daan met zijn voeten aandrijft, krijgt de paal met de guts zijn uiteindelijke vorm.

MOEILIKHEDEN

“Er komt wel wat bij kijken om met groenhout te werken. Hout wordt niet voor niets in de regel gedroogd. Grote vlakken verwerken is met groenhout niet mogelijk. Dat gaat scheuren en kromtrekken als het droogt. Daarom maakten bodgers stoelen. Die worden opgebouwd uit kleine onderdelen. Om te voorkomen dat die gaan scheuren, gebruik je nooit hout uit de kern van een stam. Hout scheurt namelijk altijd vanuit het hart. Het krimpt omdat het vocht kwijtraakt. Stoelpoten die van groenhout zijn gemaakt krijgen na verloop van tijd altijd een iets ovale vorm. Dat zie je niet, maar kun je wel voelen.”

NEDERLANDSE BODGER

“Eenmaal terug in Nederland merkte ik dat het groen verwerken van hout hier helemaal niet bekend is. Er zijn een paar mensen die er kleine items als lepels van maken, maar stoelenmakers waren er niet. Een traditie van houtverwerkers die in het bos stoelen maakten, lijken we hier ook niet te hebben. Ik kan geen stoelen uit de vorige eeuw vinden die de kenmerken hebben van groenhout-stoelen. Wij kennen hier vooral heel rechte stoelen, met vierkante poten, die degelijk maar erg oncomfortabel waren. In Engeland heb je de

bekende Winsor chair, in Wales de prachtige Welsh stick Chair. Ik was in Wales heel enthousiast geworden over mijn nieuwe techniek. Om zonder moderne gereedschappen zulke mooie, comfortabele items te kunnen maken vond ik geweldig. En doordat het handwerk is, is geen enkele stoel hetzelfde. Ik wilde daar mee verder gaan en heb uiteindelijk een stukje bos van 1,2 hectare gekocht. Als een ware bodger heb ik daar nu mijn primitieve, soms zelfgemaakte, gereedschap staan en daar werk ik aan mijn stoelen. Prachtig is dat. Ik ben er een met de natuur. Doordat ik geen mechanisch gereedschap heb, hoor ik alleen de geluiden van het bos, met de geluiden van mijn bijl, hamer en beitel.”

WORKSHOPS

“Ik geef in mijn bos ook workshops, om deze bijzondere manier van werken door te geven. In vijf dagen leer ik cursisten hoe ze met groenhout om moeten gaan en maken ze zelf een eenvoudige stoel of kruk. Als je ooit zelf een stoel hebt gemaakt, kijk je nooit meer hetzelfde naar deze op het oog simpele meubels. Er komt zoveel bij kijken. Er zitten allerlei verbindingen in de stoel, lijnen en hellingen die precies goed moeten zijn om de stoel comfortabel te krijgen. Voor meubelmakers is het een mooie cursus om hun materiaal beter te leren kennen, maar mensen zonder ervaring met houtverwerking vinden het ook prachtig om zo in de natuur te werken. De beleving van het buiten werken en de voldoening die het geeft een meubel te maken zijn uniek!” □

Meer moois

Naast zijn werk met groenhout, werkt Daan de Leeuw ook als ‘traditioneel’ meubelmaker en -restaurateur, kunstenaar en leraar. Met gedroogd hout maakt hij kunstobjecten en designmeubels en hij restaureert antieke meubels. Info: www.bijzonderehoutbewerkingen.nl

€60,-
Landleven
korting!

Workshop voor Landleven-lezers

Wilt u de techniek van het werken met vers gekapt hout leren? Daan de Leeuw geeft in zijn bos een vijfdaagse workshop. U werkt in de buitenlucht zonder elektriciteit met handgereedschappen aan uw eigen project. Tijdens de cursus maakt u een stoel, die u mee naar huis mag nemen. Landlevenlezers krijgen een speciale korting van 15 procent op de cursus.

Datum: dinsdag 2 oktober t/m

zaterdag 6 oktober 2012

Kosten: € 335,- (normaal € 395,-)

Inclusief: eenvoudige lunch en materiaal (excl. zitting, vlechtwerk of massief hout).

Locatie: Lichtenvoorde

Informatie en aanmelden:

www.bijzonderehoutbewerkingen.nl,

tel. 0543 - 51 46 26 of 06 - 20 25 43 17